

Sam Shepard o la mitologia americana

L'estrena d'*Autèntic Oest* al Teatre Poliorama de Barcelona és una bona ocasió per a parlar d'aquest gran desconegut que és Sam Shepard, desconegut a casa nostra, mentre que als Estats Units ja fa temps que el tenen ben assegut al tron teatral que en un temps ocuparen Eugene O'Neill i Tennessee Williams. Potser el problema continua sent que els dramaturgs americans són massa *americans*. El cinema, tot i que hi ha permès l'accés al gran públic, ha fet un pobre servei a aquesta gent de teatre banalitzant els conflictes, *posant guapos* els personatges, traient tot el dolor i tota la negror dels ambients. El mateix Shepard –actor (amb nominació a l'*Oscar* inclosa) i guionista ocasional, *¡ damunt casat amb Jessica Lange!*– és una mostra evident de la *lightització* de la seva obra, i de vegades fa de mal creure que hagi pogut escriure peces de teatre tan importants com la que motiva aquest "Barres i estrelles".

Shepard va néixer a Illinois el 1943 i va passar infància i adolescència a Califòrnia –on entrà en contacte amb allò que quedava de la generació *beat*, sobretot el poeta Allen Ginsberg; el món residual *beatnick* el marcà profundament, com veurem. Amb només vint anys, ara a Nova York, ja feia d'actor i escriptor alhora –va estrenar els seus primers textos, *Cowboys* i *Rock Garden*, el 1964, l'inici d'una carrera d'allò més prolífica i estimulante que abraça no només obres de teatre, sinó poesia, proses *beat*, cròniques musicals i monòlegs de difícil classificació. De seguida va guanyar-se la fama de *provocador*, perquè el seu teatre –d'una visceralitat desolada– no deixava ningú indiferent. *La turista*, *Forensic and the navigators*, *Operation Sidewinder*, *Back Bog Beast Bait* i *The tooth of crime*, els seus primers èxits a Broadway, el convertiren aviat en la nova esperança blanca del teatre americà –títol que només ha gosat disputar-li, i recentment, el *minimalista* David Mamet–.

Autèntic Oest, com abans *Fool to Love* o *Angel City*, exploren el paisatge d'una mitologia

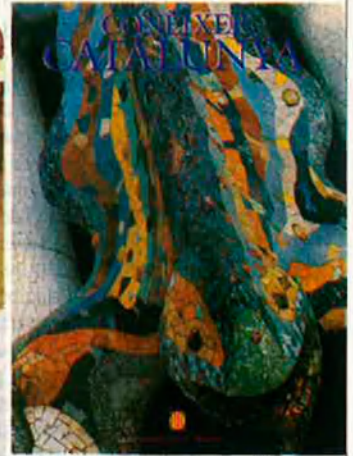
americana que hem paït massa de pressa i massa malament. Shepard, però, desfa un i altre cop el somni d'Amèrica, amb l'arma sempre carregada de la dissecció dels fantasmes familiars i del desfici de personatges abocats a la misèria espiritual, tan estimada pels seus venerats O'Neill i Williams. L'originalitat de Shepard, però, rau en el fet de les seves influències heterogènies –de Jack Kerouac a Samuel Beckett, amb unes gotetes de Harold Pinter i molt de guionatge cinematogràfic. Les imatges, el somni, l'al·lucinació i la descàrrega emocional ocupen el lloc

de l'estructura clàssica i de les històries lògiques. Les criatures de Shepard, deseparades enmig del somni americà *de debò* –el malson de l'*autèntic Oest*–, busquen l'amor més primari, l'escalfor, com els nens i els animals. Es barallen contra els altres i contra ells mateixos, parlen sabent que no els escolta ningú, es bufetegen i s'abracen obeïnt un instint, ara sí, extremadament americà: la recerca de l'*Oest* que es va perdre. Però sempre estan de pas, en motels de mala mort o cuines miserables, condemnats al desarrelament etern.

Albert Mas Griera

NOTES

Conèixer Catalunya és el títol del tercer llibre de la col·lecció "Som i serem" que edita el Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya en català, castellà, francès, anglès i alemany. El periodista Josep M. Puigjaner ha fet una "descripció de la identitat col·lectiva de Catalun-

ya" que inclou diversos aspectes de la realitat del país: la història, el teixit polític i social i també l'estat actual de la cultura catalana. El llibre, tot un luxe que es vendrà a 8.900 ptes., pretén ser una introducció senzilla a la realitat catalana utilitzant vora quatre-centes fotografies a tot color. Els annexos sobre els personatges universals de la cultura catalana o la presència catalana al món li donen una interessant utilitat pràctica. Llàstima, però, que els Països Catalans no hi apareguin ni en un racó de l'apartat històric.

Ses valentes someres

Durant 1990 i en diverses accions, la policia local de Sóller ha detingut vuit burros, que transitaven amb total tranquil·litat per la població ocasionant inconvenients en la circulació del trànsit i entre els vianants. Gran part d'aquests animals detinguts en aquesta singular batuda no era la primera vegada que havien escapat dels seus propietaris, per això la policia de Sóller els ha qualificat de reincidents. Entre tots, els més buscats eren els de Ca'n Gordo, especialitzats a espantar turisme femení i que en un parell d'ocasions havien mossegat altres tantes senyorettes que intentaven acariciar-los.